

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN
211 KULTURARBEID BLANT BARN OG UNGE

25.05.09

Tid: 9 – 14

Målform: Nynorsk, bokmål, engelsk

Sidetal: 4

Hjelpemiddel: Pensumliste

Merknader: Oppgåva tel 60% av samla karakter. Bruk kandidatnr., ikkje namn.

Vedlegg: Pensumliste

Eksamensresultata blir offentleggjorte på nettet, via Arena høgskole. I tillegg finn du eksamensresultatslister på utsida av eksamenskontoret, men då treng du kandidatnummeret ditt, så du bør notere dette på ein lapp og legge den i lommeboka.

Avdeling for allmennvitenskaplige fag.

Nynorsk

211 KULTURFORMIDLING BLANT BARN OG UNGE

Kandidaten svarer på *enten* oppgåve A *eller* oppgåve B

Oppgåve A

Teoriar om ungdom, ungdomskultur og subkulturar er i stor grad bygde rundt problematikken om sosial og personleg identitet.

Gjer greie for framveksten av ungdom som sosial livsfase og framveksten av ungdomskulturen.

Kva kjenneteiknar ungdomsfasen i dag?

Drøft kvifor *identitet* er eit viktig tema for å forstå moderne ungdom. Vis ved hjelp av eksempel korleis dette kjem til uttrykk.

Trekk gjerne inn begrepa "individualisering", "estetisk iscenesetjing" og Ziehes begrep om "kulturell frisetjing".

Oppgåve B

Mange offentlege kulturtiltak retta mot barn og unge blir forstått og grunngjeve i lys av det vi kan omtale som "førebyggjande tiltak".

Ta utgangspunkt i eit kulturtiltak du kjenner der førebyggjing har vore ei sentral målsetjing.

Gje ein kort presentasjon av tiltaket. Drøft på kva slags måte dette tiltaket verkar førebyggjande, og om det bidrar til å realisere andre sentrale ambisjonar i barne- og ungdomspolitikken. Diskuter også korleis det å gjere formidling av kunst og kultur til eit førebyggjande tiltak kan verke inn på sjølve kulturytringa.

Bokmål

211 KULTURFORMIDLING BLANT BARN OG UNGE

Kandidaten svarer på *enten* oppgave A *eller* oppgave B

Oppgave A

Teorier om ungdom, ungdomskultur og subkulturer er i stor grad bygd rundt problematikken om sosial og personlig identitet.

Gjør rede for framveksten av ungdom som sosial livsfase og framveksten av ungdomskulturen.

Hva kjennetegner ungdomsfasen i dag?

Drøft hvorfor *identitet* er et viktig tema for å forstå moderne ungdom. Vis ved hjelp av eksempler hvordan dette kommer til uttrykk.

Trekk gjerne inn begrepa "individualisering", "estetisk iscenesettelse" og Ziehes begrep om "kulturell frisetting".

Oppgave B

Mange offentlige kulturtiltak rettet mot barn og unge forstås og begrunnes i lys av det vi kan omtale som "forebyggende tiltak".

Ta utgangspunkt i et kulturtiltak du kjenner hvor forebygging har vært en sentral målsetning. Gi en kort presentasjon av tiltaket. Drøft på hvilke måter dette tiltaket virker forebyggende, og om det bidrar til å realisere andre sentrale ambisjoner i barne- og ungdomspolitikken.

Diskuter også hvordan det å gjøre formidling av kunst og kultur til et forebyggende tiltak kan virke inn på selve kulturytringen.

English

Working with culture among children and youth

Answer *either* question A *or* question B

Question A

Theories about youth, youth culture and subcultures are to a great extent based upon problems connected to social and personal identity.

Explain the growth of youth as a social phase of life, and the growth of youth culture.

What characterises the youth phase today?

Discuss why *identity* is an important element in understanding modern youth. Use examples to show how this can be expressed. Feel free to use terms like “individualism”, “aesthetic staging” and Ziehe’s term “cultural liberation” (“kulturell frisettelse”).

Question B

Many public cultural initiatives directed towards children and youth are understood as and justified in the light of what we call “preventive measures”.

Choose a cultural initiative which was/is intended primarily as a preventive measure. Give a short presentation of the initiative. Discuss in what way this initiative has a preventive function, and if it contributes to realising other important ambitions in the area of children and youth policy. How may the use of art and culture as a preventive measure affect the cultural and artistic activity itself?

Bøker/publikasjoner (388 s.)

Danbolt, Gunnar (1995): *Når voksenkultur og barns kultur møtes*, Norsk kulturråds rapport nr. 2, s. 5 – 57, s. 106 – 126 (75 s.)

Danbolt går i denne rapporten inn på et av hovedtemaene for vårt emne KULT BU, nemlig forholdet mellom voksenkultur og barns/unges kultur. Gjennom sin interessante vurdering av Barnas hus i Bergen (som er det eneste av sitt slag i Norge) gir han oss innblikk i de dilemmaene kulturarbeidere står overfor i alt kulturarbeid blant barn og unge.

Frønes, Ivar (2007): *Moderne barndom*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag (153 s.)

Dette er en grunnbok som er relevant for alle temaene i Kult BU. Her får dere en beskrivelse av barn og unges oppvekstvilkår i det moderne samfunn. I boken beskriver også Frønes hvordan synet på barndom og ungdom stadig er i forandring og dermed hvordan barne- og ungdomskulturen vokser frem. Dette påvirker og gir rammer rundt vårt kulturarbeid blant barn og unge.

Vaagland m.fl. (2000): *Kulturpolitikken og de unge*, Norsk kulturråds rapport nr. 19, kpt. 2, 3, 8-10, 13 (107 s.)

Her får vi en kartlegging av lokale kulturtilbud og kulturtiltak rettet mot barn og unge og en evaluering av Ungdommens kulturmønstring. Med dette som bakgrunn utredes lokale forutsetninger for å initiere og gjennomføre kulturtiltak som både er forankret i den offentlige kulturpolitikken og i ungdommens egen kultur.

KKD: *St.meld. nr. 8 (2007-2008) Kulturell skulesekk for framtida*,

<http://odin.dep.no/kkd/> (Se Dokumenter/Proposisjoner og meldinger) (60 s.)

Den kulturelle skulesekken (DKS) ble opprettet i 2001 og er et statlig prosjekt som skal løse en mangeårig utfordring, nemlig å gi et helhetlig kunst- og kulturtilbud til alle elever i grunnskolen. Tanken er at kunst og kultur skal være like viktig som tradisjonell kunnskap i elevenes "skulesekk". Målet er at skoleverk og kunst- og kulturliv skal løse denne utfordringen sammen.

Kompendium, bind 1

Kpt. 1. Barne- og ungdomskultur (202 s.)

Amundsen, H.M. (2002): "Det sosialt konstruerte barnet" I: Sagberg, S. & Steinsholt, K (red.) *Barnet. Konstruksjoner av barn og barndom*. Oslo: Universitetsforlaget, (16 s.)

Bjergo, T & Carlsson, Y. (1999): "Kpt. 3: Veier inn i og veier ut av voldelige ungdomsgrupper." I: *Vold rasisme og ungdomsgjenger. Forebygging og bekjempelse*. Oslo: Tano Aschehoug. (27 s.)

Hundeide, K. (1995): "Kulturell variasjon og oppdragelse av barn" I: Tidsskrift for Norsk Psykologforening nr. 32/1995. Psykologisk Institutt, Universitetet i Oslo (9 s.)

Imsen, Gunn. (2005): "Sosialisering og utvikling", I: *Elevenes verden. Innføring i pedagogisk psykologi.*, kpt. 3, 4. utg. Oslo: Tano Aschehoug. (17 s.)

Jørgensen, P. S. (1996): "Risiko og mestring – på vej mod et nyt paradigme" I: Sandbek, M. & Tveiten, G. (red.) *Sammen med familien. Arbeid i partnerskap med barn og familie*. Oslo: Kommuneforlaget. (19 s.)

Krogstad, A. (1986): "Pønkere og symbolendring. Fra ekstern provokasjon til intern moralisme" I: Tidsskrift for samfunnsforskning nr. 6/1986 s. 499-525 (26 s.)

Nielsen, H. K. (1999): "Kulturell modernitet og ungdomskultur" I: Tidsskrift for Børne- og Ungdomskultur nr 40/1999. (16 s.)

Pedersen, W. (1996): Kap. 4: "Marginalitet – arbeiderklassens sårbare sønner" I: Øia, T. (red.) *Ung på 90-tallet*. UNG-forsk/Oslo: Cappelen Akademiske Forlag (12 s.)

Steinsholt, K. (2000): "Barndom som diskursiv praksis" I: Arnesen, C. (red.) *Barndom i*

- bevegelse*. Oslo: Aktiv Trykk AS (13 s.)
- Tetzchner, Stephen von (2001): *Utviklingspsykologi. Barne- og ungdomsalderen*, kpt. 2, Oslo: Gyldendal (16 s.)
- Tiller, P. O. (1994): "Kap. 1: Barns beste den gang – og nå?" I: Evans, T. D., Frønes, I. & Kjølørød, L. (red.) *Velferdssamfunnets barn*. Oslo: Ad Notam Gyldendal (12 s.)
- Vestel, V. m.fl. (1997): *Ungdomskulturer og narkotikabruk* Temahefte 1 NOVA (12 s.)
- Wikan, U. (1994): "Folk – ikke kulturer – kan møtes" I: Evans, T. D. m.fl. (red.) *Velferdssamfunnets barn*. Oslo: Ad Notam Gyldendal AS (7 s.)

Kpt. 2. Å vurdere og formidle kulturuttrykk (199)

- Bjørkvold, J.R. (1989): "Barndomsbruddet", "Når og med hva". I: *Det musiske menneske*, Oslo: Freidig Forlag s. 11 – 13, 133 – 151, (21 s.)
- Dale, E. L. (1990): *Kunnskapens tre og kunstens skjønnhet*, Oslo: Gyldendal, s.7-11, s. 14, kpt. 3 – 4, s. 82 – 83 (49 s.)
- Dale, E. L. (1995): "Kunstformidling i skolen". I: FKS: *Kunstfagene-til besvær eller begjær*, Tell Forlag (7 s.)
- Hanken, I.M./Johansen, G.R. (1998): *Musikkundervisningens didaktikk*, Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, kpt. 15 – 17, 19. (40 s.)
- Hompland, Andreas (1990): "Falske kulturprofetar. Om legitimeringsformer og dilemma i kultursektoren" I: *Kulturanalyse*, Red: Deichman-Sørensen, T./Frønes, I., Oslo: Gyldendal, (18 s.)
- Kjørup, Søren (2000): "Vurdering" I: *Kunstens filosofi. En innføring i æstetik*, Frederiksberg (Dnrmk): Roskilde Univ.f., kpt. 9 (21 s.)
- Lidén, H. (1994): "Barns kultur og kultur for barn. Barns skapende virksomhet i en institusjonalisert fritid" I: Aasen, P. & Haugalokka, O. K. (red.) *Bærekraftig pedagogikk. Identitet og kompetanse i det moderne samfunnet*. Oslo: Ad Notam Gyldendal (14 s.)
- Mangset, Per (1992): "Sentrale begreper: kultur, forvaltning, politikk" I: *Kulturliv og forvaltning. Innføring i kulturpolitikk*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 16–24 (9 s)
- Selmer-Olsen, I. (1993): "Barn, kultur og kultur for barn" I: *Kulturens fortellinger*, Oslo: Ad Notam, Gyldendal (20 s.)

Kompendium, bind 2

Kpt. 1. Offentlig barne- og ungdomspolitik (116 s.):

(Mye av denne pensumlitteraturen finnes på nettet, ikke i kompendiet)

Dokumenter (89 s.)

- Barne- og Familiedepartementet (1995): *Barn og ungdom med innvandrerbakgrunn – Hvordan bedre deltagelse, likestilling og integrering i det norske samfunn*, Oslo, Kap.5 Sosial integrering, fritids- og kulturaktiviteter (9 s.)
- F. Charry/J. Svendsen/E. F. Svendsen (2003): *På vei til mangfold. Rammeplan for kulturskolen*, Trondheim: Norsk kulturskoleråd, kpt. 1, 2 og 4 (ca. 20 s.)
- KKD (2002-2003): St. meld. nr. 48, *Kulturpolitikk fram mot 2014*, kap. 2.4 "Nærare om nokre sentrale omgrep", kap. 15 "Frivillig innsats på Kulturfeltet", <http://odin.dep.no/kkd/> (Se Dokumenter/Proposisjoner og meldinger) (7 s.)
- KUF (1998): *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæring (opplæringslova)*, § 13-6 Musikk- og kulturskoletilbod, § 13-7 skolefritidsordninga (ca. 1 s.)
- St.meld.nr. 39 (2001-2002) *Oppvekst og levekår for barn og ungdom i Norge*, Kap. 3 Utform. og org. av barne- og ungd.politikken, kap. 8 Kultur og medier (31 s.)
- UFD (2005): *Læreplan for grunnskole, videregående opplæring og voksenopplæring*, "Kunst

- og Håndverk", "Musikk" og "Kroppssøving",
<http://www.utdanningsdirektoratet.no/grep> (ca. 16 s.)
 UFD (2005): "Prinsipp for opplæringa i Kunnskapsløftet"
<http://www.utdanningsdirektoratet.no/grep> (Se Læreplaner) (5 s.)

Organisasjoner (27 s.)

- Frifond: *Hva er frifond? Retningslinjer og vilkår* www.frifond.no (1 s.)
 Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU): *Om LNU?* www.lnu.no (1 s.)
 Musikk i Skolen (MiS): *Om oss, Prosjekter: Skolen som kulturarena* (1 s.)
 Musikkverkstedsordningen (MVO): *Hva er MVO?* <http://www.mvo.no/> (1 s.)
 Nasjonalmuseet: *Formidling: Lærerkurs og seminarer, Undervisningsopplegg*,
<http://nasjonalmuseet.no> (2 s.)
 Norsk Amatørteaterråd (NAT): *Organisasjon: Hva er Norsk teaterråd?*, www.teater.no/ (1 s.)
 Norsk Kulturråd: *Om oss, Barn og unge*, www.kulturrad.no (ca. 10 s.)
 Norsk kulturskoleråd: *Organisasjonen. Nasjonal virksomhetsplan* (2 s.)
 (www.kulturskoleradet.no: se forsiden/organisasjonen/virksomhetsplan)
 Norsk Musikkråd: *Om oss*, www.musikk.no (1 s.)
 Norsk Scenekunstbruk: *Om Scenekunstbruket*, <http://www.scenekunstbruket.no> (1 s.)
 Rikskonsertene (RK): *Om oss, Elever som arrangører: Håndbok*, www.rikskonsertene.no/ (6 s.)

Kpt. 2. Kulturformidling blant barn og unge (223 s.)

- Adde, Terje (1997): "Å bygge bedre broer" I: *Fra mangfold til enfold? Kulturorganisasjonene i en brytningstid*, Norsk Musikkråds småskriftserie nr. 9, (10 s.)
 Bamford, Anne (2008): "Oppsummering", "Forord til den norske utgaven", "Innledning", kpt. 8 "Konklusjoner og retninger for fremtiden" I: *Wow-faktoren. Globalt forskningskompendium, om kunstfagenes betydning i utdanning*, Oslo: Musikk i Skolen (19 s.)
 Gulberg, Gry (2006): "Et møte i øjenhøjde" I: *Når børn møder kultur. En antologi om formidling i børnehøjde*, København: Børnekulturens Netværk (5 s.)
 Guss, F. G. (1997): "To magiske rom. Om forholdet mellom dramatisk lek og teaterkunst." I: *Lekens drama. En artikkelsamling*, Kolon 1997 nr. 8 HIO-notat 1997 nr. 40 avd. for lærerutdanning. Høyskolen i Oslo. (18 s.)
 Irving, Dorothy (...): "Framförandet" I: *Yrke: Musiker*, kpt. 6 (4 s.)
 Larsen, A. M. (2002): "Skal jeg leke deg en fortelling?" Rapport fra et prosjekt om fortelling og lek I: Sagberg, S. & Steinsholt, K. (red.) *Barnet. Konstruksjoner av barn og barndom*. Oslo: Universitetsforlaget (14 s.)
 Lidén, H. (2001): "Underforstått likhet. Skolens håndtering av forskjeller i et flerkulturellt samfunn" I: Lien, M. E. m.fl. (red.) *Likhetens paradokser. Antropologiske undersøkelser i det moderne Norge*. Universitetsforlaget, Oslo (18 s.)
 Lorentzen, H. (1994): Kap. 2, 3: "Frivillig velferdsproduksjon", "Sammenvevninger og konflikter" I: *Frivillighetens integrasjon. Staten og de frivillige velferdsprodusentene*. Oslo: Universitetsforlaget AS (52 s.)
 NMR/Festervold, Å.V. (1997): *Nye tider? Nye muligheter? Frivillig kulturarbeid i klemme*, Oslo: NMRs småskriftserie nr. 11, s. 9 – 17, s. 29 – 34 (12 s.)
 Sørhaug, T. (1996) Kap. 2: "Kake eller konfekt? Utkast til en teori om frivillige Organisasjoners politiske økonomi" I: *Fornuftens fantasier. Antropologiske essays om moderne livsformer*. Universitetsforlaget AS, Oslo (12 s.)
 Vygotskij, L. S. (1995): Kap.1: "Kreativitet och fantasi", kap 3: "Den skapande fantasins mekanism", kap. 4: "Fantasin hos barn och tonåringen" I: *Fantasi og kreativitet i barndommen*. Göteborg: Bokförlaget Daidalos (21 s.)
 Wollebæk, D. m.fl. (2000): Kap. 3: "Perspektiver på frivillig organisering" I: *Frivillig innsats*.

Sosial integrasjon, demokrati og økonomi, Oslo: Fagbokforlaget (29 s.)

Åm, E. (1984.): Kap.1: "På jakt etter barneperspektivet"